

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a dr. Molnár Péter ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Berkéné dr. Porpáczy Szilvia ügyvéd által képviselt alperes ellen rendes felmondás jogellenességének megállapítása iránt a Pécsi Munkaügyi Bíróságnál 3.M.214/2009. szám alatt megindított és másodfokon a Baranya Megyei Bíróság 1.Mf.20.067/2010/6. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a Baranya Megyei Bíróság 1.Mf.20.067/2010/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak - felhívásra - 327.000 (háromszázhuszonhétezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

I n d o k o l á s :

A felperes a keresetében a munkáltatói rendes felmondás jogellenességének megállapítását, és az ehhez fűződő jogkövetkezmények alkalmazását kérte eredeti munkakörbe történő visszahelyezésének mellőzésével.

Ezen túlmenően a 2009. január 27-én kelt írásbeli figyelmeztetése hatályon kívül helyezése iránti igényét is előterjesztette. A Pécsi Munkaügyi Bíróság 3.M.214/2009/8. számú ítéletével a keresetet elutasította, és a felperest 150.000 forint perköltség, és 327.000 forint illeték viselésére kötelezte. A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 2008. február 4-étől állt az alperes alkalmazásában ügyfélkapcsolati vezető munkakörben. Az alperes 2009. január 6-án kelt "megbízás" elnevezésű intézkedésében a munkatársak részére előírta a kapcsolattartást az ügyfelekkel a válsághelyzet elhárítása érdekében, így különösen a fizetési ígéretét nem teljesítő, vagy telefonon nem elérhető ügyfelek személyes felkeresését, ennek során készpénz átvételét, és a következő banki munkanapon annak befizetését az ügyfél számlájára. A fenti intézkedés tartalmazta továbbá, hogy a bank a szerződésszerű törlesztések eredményességének fokozását, valamint a minősített hitelállomány volumenének csökkenését várja, és rögzítette, hogy a kijelölt munkatársak a jelen feladataikat a hitelek behajtásáról, problémás ügyletek kezeléséről szóló szabályzat, továbbá a közvetlen vezetői utasításai alapján látják el, és ezen megbízás a kiállítás napjától annak visszavonásáig érvényes. A fiókgazgató a megbízással összefüggésben 2009. január 7-én értekezletet tartott, majd a felperes 2009. január 9-étől január 14-éig keresőképtelen állományban volt, ezt követően két nap szabadságot vett igénybe. A felperes 2009. január 19. és január 26. között ellátta a megbízásban szereplő tevékenységet, majd K.A.fiókvezetővel közölte, hogy a továbbiakban ezen feladatokat nem kívánja elvégezni, azokkal nem tud azonosulni. A felperes ezen

magatartásával összefüggésben 2009. január 27-én írásbeli figyelmeztetésben részesült.

Ezt követően 2009. február 4-én az alperes ügyvezetője a felperest a megbízásban szereplő feladatok teljesítésével összefüggésben személyes egyeztetésre hívta a B. központba. Ennek során a munkavállaló előadta, hogy továbbra sem hajlandó ellátni a megbízásban szereplő tevékenységét, majd K.A.-val közölte, hogy lelkiileg nem tud azonosulni a feladattal. Az alperes a felperes munkaviszonyát a 2009. február 9-én kelt rendes felmondásával megszüntette. Ennek indokolásában utalt a felperes részéről megtagadott munkáltatói utasításra, továbbá arra, hogy cselekményének különös súlyt ad, miszerint vezetői beosztást tölt be a bankfiókban, és a magatartása demoralizáló a beosztottak vonatkozásában. A felperes a szándékáról, az utasítás teljesítésével kapcsolatos aggályairól a döntése előtt a vezetőit nem tájékoztatta, különféle szóbeszédre hagyatkozva bomlasztotta a munkahelyi légkört a bankfiókban, továbbá az előzetesen elfogadott utasítás megtagadása miatt írásbeli figyelmeztetést kapott, amely hatástalan maradt.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a "megbízás" elnevezésű okiratban a bankban dolgozó alkalmazottak részére, így a felperesnek is olyan feladatot jelölt meg az alperes, amelyet a korábbi munkaköri leírása nem tartalmazott. Ezen munkáltatói intézkedésben szereplő feladat meghatározást azonban a felperes munkaszerződése és a munkaköri leírása is lehetővé tette. Az eljárás során a felperes sem állította, hogy az írásbeli figyelmeztetésben szereplő azon kitétel, mely szerint megtagadta volna a megbízásban szereplő feladatok ellátását és teljesítését, nem felelt volna meg a valóságnak. Az írásbeli figyelmeztetést megelőzően nem adta jogszerű indokát az utasításban foglaltak megtagadásának, így a munkáltató jogszerűen élt az írásbeli figyelmeztetés eszközével. A bizonyítási eljárás adatai alapján egyértelműen megállapítható volt, hogy a felperes aggályairól B.J. ügyvezető igazgató 2009. január 19-étől kezdődően értesült, aki a tanúvallomásaiban is előadta, hogy az arcképes igazolvány hiányára vonatkozó felperesi álláspontra kifejezetten emlékszik. A felmondás azon indoka tehát nem volt valós, hogy a felperes aggályairól az ügyvezetőt nem tájékoztatta. A bíróság a munkahelyi légkör bomlasztásával összefüggésben összefoglaló jellegű indokolásnak tartotta az alperes részéről megjelölt okot, és egyetértett az alperes azon álláspontjával, mely szerint B.V. és T.T. tanúk előadásából is meg lehetett állapítani, hogy a felperes magatartása negatívan befolyásolta a többi munkavállalót.

A felperest az alperes írásbeli figyelmeztetésben részesítette a munkamegtagadás miatt, aki ezt követően sem látta el maradéktalanul a "megbízás" elnevezésű okiratban szereplő feladatokat, márpedig a munkaszerződése és a munkaköri leírása egyértelműen rögzítette, hogy a közvetlen felettes és a fiókvezető utasításai szerint köteles ellátni a munkáját. Az állandó bírói gyakorlatban a munka

megtagadása a rendes felmondás jogszerű indokaként szolgál, továbbá ha a munkavállaló az ismételt munkáltatói utasítás teljesítését alapos indok nélkül megtagadta, ugyancsak rendes felmondás jogszerű esetét alapozza meg (BH.1996.286.).A bíróság osztotta azon alperesi álláspontot, mely szerint az írásbeli figyelmeztetést követően annak eredménytelensége esetén az alperes jogszerűen élt a rendes felmondás lehetőségével.A felperes fellebbezése folytán eljáró Baranya Megyei Bíróság 1.Mf.20.067/2010/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta, és a felperest 75.000 forint másodfokú perköltség és 327.000 forint fellebbezési illeték viselésére kötelezte.A másodfokú bíróság álláspontja szerint a munkaügyi bíróság helyesen állapította meg, hogy a munkaviszonyt rendes felmondással megszüntető munkáltatói intézkedésnek az az indoka, miszerint a felperes a késedelmes hiteltörlesztések behajtásában való közreműködésre vonatkozó utasítást megtagadta, és ez hátrányosan hatott a munkahelyi légkörre, valós, emiatt okszerűen került sor a felmondásra.A jogerős ítélet szerint a munkaügyi bíróság tévedett abban a kérdésben, hogy az utasításban szereplő feladatok ellátása a felperes munkaköri leírásában szerepelt, mivel ez ítéleti bizonyossággal nem volt megállapítható. Ugyanakkor az utasítás tipikusan megfelel az Mt. 83/A. §-a szerinti átirányításnak, amely szabályok keretei között a felperesnek - ideiglenesen - eredeti munkaköre mellett más munkakörbe tartozó feladatokat is el kellett végeznie.Az a levél, amelyet a felperes 2009. január 26-án a közvetlen munkahelyi felettesének írt, a tény közlésén túl - azaz, hogy nem hajlandó teljesíteni az utasítást - más indokot nem tartalmazott. A felperes az utasítás teljesítésének megtagadása előtt más aggályt, mint az arcképes igazolvány hiányát nem közölte a feletteseivel, így az az utasításellenes magatartásnak jogszerű indoka nem lehetett.K.A., B.V., T.T. tanúvallomásából egyértelműen megállapítható, hogy a munkáltató az ügyféllátogatásért jutalékot ígért, amiről a felperes is tudott, a tanúk maguk is részesültek ilyenben. Egyik munkavállaló sem tapasztalta, hogy a munkavégzése során akár közvetlen, akár közvetett veszélyben lettek volna, mindig ketten látogatták az ügyfeleket. Amikor a felperes 2009. január 26-án az utasítás teljesítését megtagadta, nem lehetett megállapítani, hogy a munkáltatói intézkedés az Mt. 83/A. §-ába, az átirányításra vonatkozó jogszabályba ütközött volna.A rendes felmondásnak az a további indoka is valós, hogy a felperes magatartása a bankfiókban a munkahelyi légkört hátrányosan befolyásolta. A felperes felülvizsgálati kérelme a jogerős ítélet "megváltoztatására", és az alperes kereset szerinti marasztalására irányult.Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti az Mt. 89. §-ának (2) bekezdését, és az Mt. 83/A. §-ában foglaltakat. Amennyiben átirányítás történik, annak várható időtartamáról a munkavállalót tájékoztatni kell, ennek során figyelembe kell venni, hogy az átirányítás alapján történő munkavégzés időtartama nem haladhatja meg naptári évenként a 44 munkanapot. Az utasításból nem derült ki annak ideiglenes

jellege. Mivel nem történt meg az Mt. 83/A. (1) bekezdése szerinti jogszerű átirányítás, azaz a felmondásban írtakkal ellentétben nem volt olyan munkáltatói intézkedés, amit a felperes megtagadhatott volna, így az alperes által alkalmazott szankció jogellenes volt. Az utasítás végrehajtása abból a szempontból is aggályos, hogy az nem állt összhangban az alperes belső szabályzataival. A felperes hivatkozása szerint több alkalommal sérelmezte, hogy nem rendelkezik fényképes felhatalmazó levéllel, azaz a tevékenység végzésének egyik feltétele eleve hiányzott. Mivel a megkeresés során az ügyfél pénzt adott át, a bankjegyek ellenőrzése szükséges volt, ehhez azonban az alperes nem biztosította a megfelelő eszközt. A jogerős ítélet azon megállapítása, miszerint nem volt probléma a fényképes felhatalmazó levél hiányából, illetve nem alakult ki közvetlen veszélyhelyzet a behajtás során, közömbös, mert ez nem az alperes magatartásának a következménye, hanem csak a szerencsén múlt. A felmondás elsődleges indoka tehát, amely szerint a felperes alaptalanul megszegte a szabályos munkáltatói utasítást, nem felel meg a valóságnak. A munkahelyi légkör bomlasztásával kapcsolatban B.V. tanú úgy nyilatkozott, hogy nem emlékszik arra, miszerint a felperesnek valamilyen problémája lett volna a behajtási tevékenységgel kapcsolatban. Ezen tanú és K.A. vallomása között ellentmondás van. Az alperes nem bizonyította, hogy a munkahelyi morált a felperes befolyásolta volna. A bankfiók összes többi dolgozója a felperes magatartásától függetlenül továbbra is végezte a behajtási tevékenységet, azaz a magatartása semmilyen hatással nem volt a munkavégzésre, a "munkahelyi moráljukra". Nem volt olyan jogszerű munkáltatói utasítás, amit a felperes alaptalanul ne teljesített volna, az azzal kapcsolatos komoly aggályairól tájékoztatta a munkáltatót, és a magatartásával semmilyen befolyással nem volt a munkahelyi légkörre, a többiek munkavégzésére. A munkaviszony megszüntetés mindezek alapján jogellenes volt.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felperes munkaszerződése szerint a munkavállaló tevékenységét a jelen szerződésben, a vonatkozó hatályos jogszabályokban, valamint a munkáltató belső szabályzataiban (különös tekintettel a munkaügyi szabályzatra) meghatározott rendelkezéseknek megfelelően, ezen túlmenően a munkáltatói jogokat gyakorló, és a közvetlen felettes vezető utasításait követve köteles végezni. A munkaköri leírás alapján pedig a felperes tevékenységi köréhez tartozott "a főigazgató által meghatározott feladatok, a jogszabályokban és a belső szabályzatokban előírtak, valamint a bank megfelelő működéséhez fűződő elvárások szerinti végzése".

Az eljáró bíróságok helytállóan állapították meg, hogy a felperes az Mt. 104. § (1) bekezdésébe ütközően a munkáltató utasítását nem fogadta el, a "megbízásban" rögzítettek szerinti munkavégzést

megtagadta, és mindezzel megsértette az Mt. 103. § (1) bekezdés b) pontjában írtakat. Alaptalan azon felülvizsgálati érvelés, hogy az Mt. 83/A. §-a szerinti átirányítás jogszerűen nem történhetett, mivel a munkáltató nem közölte annak várható időtartamát. A 2009. január 6-án kelt irat egyértelműen rögzítette, hogy a "a megbízás a kiállítás napjától annak visszavonásáig érvényes". Az pedig, hogy a foglalkoztatás az Mt. 83/A. § (3) bekezdésébe ütköző módon történt, amely a felperes tevékenységére kihatott volna, nem nyert bizonyítást (Pp. 164. §). Az a körülmény, hogy a felperes részére a "megbízást" nem a közvetlen felettese, a fiókvezető adta, hanem a legmagasabb beosztást betöltő vezérigazgató, nem mentesíthette a munkavállalót az utasítás szerinti munkavégzés alól. A felperes a tevékenység ellátásával kapcsolatos aggályát abban jelölte meg, hogy nem rendelkezett fényképes felhatalmazó levéllel, de a bankjegyellenőrzéshez szükséges eszköz hiányát bizonyítottan nem kifogásolta. A felperes megbízó levéllel és személyi igazolvánnyal rendelkezett, amely együttesen alkalmas volt kilétének és eljárásra jogosultságának igazolására, így önmagában az a körülmény, hogy az alperes - a decemberi álláspontjától eltérően - külön igazolványt nem bocsátott rendelkezésére, önmagában nem alkalmas az utasítás jogszerű megtagadásának alátámasztására. A rendes felmondás azon indoka is bizonyítást nyert, miszerint a felperes magatartása hátrányosan befolyásolta a munkahelyi légkört. Az ügyfélkapcsolati vezető munkakörben foglalkoztatott felperes kijelentése, miszerint a feladatát nem kívánja ellátni, és a fiókvezető távollétében a kollégákkal sem hajlandó elvégeztetni ezt a tevékenységet (K.A. tanúvallomása jegyzőkönyv, 7. oldal 3. bekezdés), önmagában alátámasztja a munkahelyi fegyelmet "bomlasztó" magatartást. Az a tény, hogy a munkatársak ennek ellenére ellátták a "megbízás" szerinti feladatokat, nem alkalmas a felperes eljárásának kimentésére. A fentiek alapján az eljáró bíróságok helytállóan állapították meg, hogy a munkáltató intézkedése megfelelt a jogszabályi előírásoknak (Mt. 89. §). A Legfelsőbb Bíróság a felülvizsgálati eljárásban a Pp. 275. §-ának (1) bekezdésére tekintettel a rendelkezésre álló periratok alapján dönt, nincs helye a bizonyítékok újraértékelésének, felülmérlegelésének, csak kirívóan okszerűtlen, logikátlan, iratellenes, nem megfelelő indokolt mérlegelés esetén [Pp. 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, BH.2001.197. BH.2002.29.]. A felülvizsgálati kérelemben foglaltak jogszabálysértés megállapítására nem adtak módot. A kifejtettekre tekintettel a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján. Az alperesnek a felülvizsgálati eljárásban igazolt költsége nem merült fel, ezért ebben a kérdésben a bíróság a határozathozatalt mellőzte a Pp. 79. §-ának (1) bekezdése alapján. A felperes illetékfizetési kötelezettsége a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2011. március 30.

**Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, dr. Mészárosné dr. Szabó
Zsuzsanna s.k. előadó bíró, dr. Hajdu Edit s.k. bíró**

A kiadmány hiteléül: Nné tisztviselő